

Verkiezing
LERAAR VAN
HET JAAR
2015

HET 2015 LERAREN CONGRES

Meer dan 100
workshops

Peer review:
Wat heb je eraan?

Verkiezing Leraar
van het Jaar

Schrijf je in in het
register!

KONING
WILLEM I
COLLEGE

Elly Kranenburg (PO/SO), Jantien Spijker (VO) en Claartje Uitterhoeve (MBO)

Welkom!

Het programma van het Lerarencongres is samengesteld door een commissie van drie leraren. Omdat het aanbod zeer groot was, heeft de commissie niet alle voorstellen kunnen plaatsen. Jammer, maar tegelijkertijd een blijk van het grote aanbod dat we elkaar te bieden hebben.

Wij wensen iedereen een inspirerende dag toe: van, voor en door de leraar!

Programma Startende Leraar in de School voor de Toekomst (gebouw S), van 10.30 tot 12.00 uur.

**Verkiezing Leraar van het Jaar, met o.a. Javier Guzman
15.00 - 16.30 uur, Circustent**

Javier Guzman met een speciaal voor de Verkiezing Leraar van het Jaar geschreven programma over wat leraren voor zijn eigen schoolloopbaan betekenen. Scherpzinnig, 't schuurt maar het doet geen pijn.

Lancering LOF

Vandaag 10.00 – 11.00 uur tijdens de opening van het Lerarencongres in de Circustent.

NIEUW! Het LerarenOntwikkelfonds (LOF) stelt geld én ondersteuning door collega's beschikbaar, voor goede ideeën om het onderwijs, de beroepsgroep én de individuele leraar nog beter te maken. Dus ben jij een leraar PO of VO? Heb je een goed idee over hoe jouw onderwijs beter kan? Dan zijn we op zoek naar jou!

Leraren
Ontwikkelfonds

Ondersteunt en verbindt

Debat lerarenregister

Het wetsvoorstel over het leraarsberoep en het register geeft de leraar zeggenschap over invulling, inrichting en uitvoering van zijn onderwijs. Ook het recht op professionele ontwikkeling wordt wettelijk verankert. Volgens de Onderwijscoöperatie, AOb, CNV Onderwijs, BON, FvOv en PVVVO is het wetsvoorstel een grote stap vooruit omdat de leraar een positie als professional krijgt.

Wat vind jij? Praat mee tijdens het debat over het lerarenregister, 11.20 – 12.20 uur in de Leerlingenkantine.

Koning Willem I College

Leraren en studenten van het Koning Willem I College zetten zich ook dit jaar weer in om er voor te zorgen dat deze dag vlekkeloos verloopt. Opleidingen horeca, ICT, audiovisueel, theater en evenementorganisatie; een greep uit de vele opleidingen. Deze studenten kun je dus tijdens het congres tegenkomen, op soms wel hele ludieke manieren....

Maak kennis met de finalisten

De 12 finalisten van de verkiezing Leraar van het Jaar houden vandaag tussen 10.00 - 12.00 uur - in het Festivalcafé - een pitch van circa 10 minuten. Kom luisteren waarom deze leraren Leraar van het Jaar 2015 willen worden. Waar ligt hun passie? Wat drijft ze?

**Om 15.00 uur start de finale van de verkiezing, in de Circustent.
Wees welkom! Op naar de Finale!**

Op de mobiele site programma.lerarencongres.nl kun je je eigen programma samenstellen. De gemakkelijkste manier om de workshop te vinden die je wilt bezoeken. Je kunt ook op tijdstip of zaal zoeken.

Masterclasses

Dit jaar zijn drie leraren die vorig jaar een succesvolle bijdrage verzorgden op het congres uitgenodigd om een masterclass te verzorgen:

Angela Kouwenhoven

In 40 minuten naar een 40-urige werkweek (nr. 1)

Veel mensen in het onderwijs ervaren een hoge werkdruk. Tegelijkertijd bezorgt (een deel van) het werk hen veel plezier. Werkdrukvermindering is een veel besproken onderwerp in het onderwijs. We proberen een goede balans te houden tussen werk en privé en dat begint bij het stellen van grenzen. Hoe kun jij ervoor zorgen dat jij niet alleen die grenzen stelt, maar ook uit komt met jouw werkzaamheden? Met praktische tips en inzichten in wat voor jou werkt kun jij de volgende dag aan de slag in de praktijk. Angela is leraar aan de Van Brienoordschool in Rotterdam.

Angela geeft haar masterclass in de Koningszaal (gebouw E) en start om 10.00 uur. [Geschikt voor alle sectoren.](#)

Bas Jacobs

Goochelen met aandacht (nr. 27)

Lesgeven is een gerichte vorm van aandacht geven. Een leraar lijkt daarbij soms op een goochelaar: hij maakt contact, richt en verplaatst de aandacht. Door de aandacht te verplaatsen, kun je op een speelse manier het (probleem)gedrag beïnvloeden, zonder de sfeer te bederven. Hoe ga je om met fouten en stress, hoe doorbreek je vaste patronen, hoe leer je los te laten, als je zaken in het onderwijs wilt veranderen? Bas Jacobs geeft les aan Het Baken in Almere en legt in deze masterclass al goochelend uit hoe hij omgaat met aandacht.

De masterclass van Bas is van 11.20-12.00 uur in de Koningszaal (gebouw E). [Geschikt voor alle sectoren.](#)

Jacqueline Boerefijn

Gelukkig voor de klas (nr. 36)

Het werkplezier van de leraar heeft veel invloed op het leerplezier van leerlingen. In deze masterclass leer je hoe je als leraar kunt werken aan je eigen werkplezier. Jacqueline Boerefijn is biologie-docent en Master toegepaste positieve psychologie. Ze is initiatiefnemer van 'Lessen in geluk' waarvoor ze een onderwijsprijs ontving. Ze is auteur van onder andere "Gelukkig voor de klas, ga voor meer werkplezier en betere leerprestaties".

Deze masterclass vindt plaats in de Koningszaal (gebouw E) en start om 13.00 uur. [Geschikt voor alle sectoren.](#)

Wim Daniëls (nr. 101) Associëren

Voormalig leraar Wim Daniëls is schrijver van woordenboeken, boeken over taal, jongerenromans, informatieve boeken voor de jeugd, enzovoort. Kom kijken en luisteren naar zijn taalanalyses en geniet van zijn droge, maar altijd goedmoedige humor en speelse gedachtenkronkels. Wim speelt een gedeelte uit zijn nieuwe cabaretvoorstelling 'Associëren'. **Wim Daniëls is te zien in de Circustent van 11.20-12.00 uur.** [Geschikt voor alle sectoren.](#)

Rajko en Yuri Dusseldorp (nr. 80) Cabaret

Een gloednieuw Nederlands cabaretgezelschap, bestaande uit Rajko en Yuri Disseldorp. Zij brengen je heel veel vreemde en absurde chaos. Eigenlijk brengen ze je van alles en je zult niet verveeld raken. In een saai, degelijk cabaretprogramma hebben ze gewoon geen zin. De voorstelling 'Rajko en zijn broer' wil de onderwijswereld positief laten ontploffen, door de war schudden en dan maar zien wat er gebeurt. **Genieten van Rajko en zijn broer kan om 15.00 uur in de Koningszaal (gebouw E).** [Geschikt voor alle sectoren.](#)

Mark Mieras

Verkenning tussen wetenschap en onderwijs: Goed onderwijs is een laboratorium (nr. 102)

Op welke toekomst moeten we leerlingen nu voorbereiden? En welk onderwijs hoort daarbij? Wetenschapsjournalist Mark Mieras gaat samen met ons op zoek naar het antwoord in een uitdagende verkenningstocht. Hoe werkt leren neurobiologisch? Waarom zitten we leerlingen daarbij soms lelijk in de weg? En waarom zijn eigenwijze en onderzoekende docenten de sleutel voor de volgende onderwijsrevolutie? Mark Mieras schrijft onder andere voor de Volkskrant. Zijn boeken 'Ben ik dat?' en 'Liefde' werden bestsellers. Als spreker maakte hij naam door zijn heldere, speelse en enthousiaste stijl die je aandacht vasthoudt tot de laatste minuut.

Mark Mieras is te horen in de Circustent van 13.00-14.30 uur. [Geschikt voor alle sectoren.](#)

Aleid Truijens

De professionele krachtige beroepsgroep (nr. 57)

Aleid Truijens is journalist en schrijver. Ze heeft een wekelijkse column in de Volkskrant over onderwijs, opvoeding en andere urgente zaken. Ook schrijft ze voor die krant over boeken en schrijvers, literatuur en non-fictie. Ze studeerde ooit Nederlands en werkte zo'n tien jaar in het onderwijs. De laatste jaren doceerde ze 'Schrijven' aan de School voor de Journalistiek in Utrecht. Momenteel geeft ze regelmatig les aan de Schrijversvakschool Amsterdam.

De lezing van Aleid Truijens vindt plaats in het Metaforum in de School voor de Toekomst (gebouw S) van 13.00 - 14.30 uur. [Geschikt voor alle sectoren.](#)

Lerarenregister

register
leraar.nl

van, voor en door de leraar

Diverse workshops:

- Alles wat je over het register wilt weten.
- Praat met collega's die al in het register staan.
- Schrijf je vandaag in bij de prachtige inschrijfwagentjes van het register!

Voor iedereen die zich tijdens het congres inschrijft in het register, ligt er een mooie powerbank voor je telefoon klaar.

Het Alternatief II met korting

Jelmer Evers & René Kneyber presenteren hun nieuwe boekbundel Het Alternatief II: De ladder naar autonomie. Dit is het vervolg op het succesvolle boek Het Alternatief: Weg met de afreken-cultuur in het onderwijs! De auteurs gaan in op de vraag hoe leraren de ruimte kunnen krijgen en benutten om het onderwijs te innoveren en te verbeteren. Presentatie Alternatief II: 11.20 uur in de Festivaltent. **Vandaag te koop voor €20 (ipv €25).**

Naast alle inspirerende workshops en lezingen kun je je ook vermaken op het Lerarencongres met Chez Jopie, de Slakkenman en Coco's Mobile Popshow. We verklappen niks.

Ervaar het zelf maar!

PROGRAMMA

ochtend

start 11.20 uur

Lezing = 40 minuten / workshop = 90 minuten / * startende leraren

De lezingen en workshops van de eerste ronde om 10.00 uur zijn 15 minuten langer, omdat we in alle lokalen met een opening door de Onderwijscoöperatie starten.

Met een * wordt in het programma aangegeven indien andere workshops/lezingen speciaal geschikt zijn voor startende leraren.

nr. 1. LEZING Masterclass Angela Kouwenhoven: In 40 minuten naar een 40-urige werkweek. *Zie tekst elders.*

nr. 2. LEZING Kracht van samen - **Martijn Vermeulen** (*Pax Christi College*)

Een pleidooi voor het inzetten van netwerken door scholen om bijzondere, onderscheidende onderwijsprojecten te initiëren. Het succesvolle Juniorsymposium in Nijmegen in de Tweede Wereldoorlog onder de vlag van het Stedelijk 4 en 5 Mei Comité Nijmegen staat met name centraal. Waar liggen kansen en wat zijn valkuilen bij het opzetten van (complexe) projecten?

Plaats: VD004 (gebouw D) Sector: VO

nr. 3. LEZING Betekenisvol onderwijs voor wie? - **Annoesjka Boersma** (*Windesheim*)

Betekenisvol onderwijs. Daarvoor sluit je aan bij de leefwereld van leerlingen en laat je zien hoe lesstof in beroepen van pas komt. Toch? Maar wat als het leerlingen evengoed niet interesseert? Ervaar hoe het is als anderen bepalen wat jij nuttig vindt. En ook hoe het anders kan. Je vertrekt met handvaten waarmee je je lessen betekenisvol maakt voor de maatschappij, jezelf, en vooral je leerlingen.

Plaats: VD005 (gebouw D) Sector: VO

nr. 4. WORKSHOP Tijd voor vernieuwing? Innovatie onder de loep - **Helga Bongers** (*OBS Op 't Hof*)

Leraren hebben goede ideeën. Parels die het onderwijs nog mooier maken. Het succesvol implementeren van parels in de schoolorganisatie is niet vanzelfsprekend. We delen voorbeelden en kennis over innovatietheorieën en gaan aan de slag met praktijkgerichte werkvormen, zodat je met positieve energie stappen kan gaan zetten.

Plaats: VD006 (gebouw D) Sector: PO

nr. 5. WORKSHOP Design Thinking voor onderwijsontwerpers - **Erik Meester, Jordi van der Ven, Peter Biekens & Jochem Goedhals** (*Fontys*)

We gaan onderwijs ontwerpen waarin lerenden optimaal worden voorbereid op de toekomst. Ook wel de lerende als 'competente rebel'. We werken volgens het gedachtegoed van Design Thinking. Tijdens de workshop gaan we aan de slag om een begin te maken van een onderwijsontwerp met educatieve ontwerpstrategieën, breinleren, creatief denken en 21st century skills.

Plaats: VD007 (gebouw D)

Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 6. WORKSHOP Ervaar het maar - **Thyra Koeleman & Liesbeth Drijber**

'Ervaar het maar' is een holistische benaderingswijze met aandacht voor de vitaliteit van het kind en de communicatie, het persoonlijk-sociaal aspect, de motoriek, de zintuiglijke informatieverwerking en de cognitie. Ontdek en laat je inspireren door deze totale benaderings- en werkwijze die makkelijk

toepasbaar is en handvatten biedt voor alle kinderen in de klas.

Plaats: VD008 (gebouw D)

Sector: PO, SO, *

nr. 8. LEZING Verbeter je les samen met leerlingen - **Jaap Versfelt, Jesper Ahsmann & Francien van Mil** (*Stichting leerKRACHT*)

Wil je meer betrokken leerlingen en betere leerresultaten? Leraren van leerKRACHT-scholen delen hoe zij leerlingen een stem geven in het verbeteren van hun lessen. Daarna zet je in deze workshop zelf de eerste stappen om leerlingen te betrekken bij het verbeteren van je lessen.

Plaats: VD010 (gebouw D)

Sector: PO, SO, VO, MBO

Inge van de Goor - Catch my eye fotografie

nr. 9. LEZING Toetsen om te leren: snelle en accurate feedback - **Nicole Bonouvré** (*Bureau ICE*)

Toetsfeedback is cruciaal voor de leerontwikkeling (Hattie, 2013). Maar hoe leren leerlingen van hun toets? Met de leerlingfeedbackwijzer brengt de leerling zelf zijn kennen en kunnen in kaart. Afhankelijk daarvan krijgt de leerling tips en formuleert hij deze samen met medeleerlingen.

Plaats: VD013 (gebouw D) Sector: VO

nr. 10. WORKSHOP Leren van en met leraren van andere scholen - **Cathelijne van Duyn** (*Willem de Zwijger College*), **Frederique van Breugel** (*Coornhert Gymnasium*) & **Marlijn van der Sluis** (*Grienden College*)

Leren van en met leraren van andere scholen is cruciaal voor een goede schoolontwikkeling. Tijdens deze workshop van nemen leraren van diverse scholen u in een flitspresentatie mee in hun aanpak op het thema de lerende organisatie. Samen met u maken zij de vertaalslag naar de leervraag uit uw praktijk en wordt de basis gelegd voor een schoolbezoek.

Plaats: VD014 (gebouw D) Sector: PO, VO

nr. 11. WORKSHOP Intervisie: 25 casussen in 1 uur - **Alexandra Broussard**

Zou het niet fijn zijn als... we vaker op de hoogte kunnen zijn van elkaars wensen en problemen en elkaar kunnen bijstaan hierin? ... allemaal in korte tijd een tot oplossingen kunnen komen ... er een methode bestaat waarbij taalvaardigheid geen rol speelt? ... er een reflectietool bestaat waarbij ook het onderbewuste een rol speelt? Wij hebben er niet één! Wij hebben er vier!

Plaats: VD019 (gebouw D) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 12. WORKSHOP Nederlands in de BBL: hoe doe je dat? - **Marlies de Groot** (*Koning Willem I College*) & **Christel Kuijpers** (*Fontys*)

Hoe kun je de beschikbare tijd voor het vak Nederlands in de BBL optimaal benutten? Bied je alle onderwerpen oppervlakkig aan of maak je een selectie? Aan de hand van diverse profielen van een BBL-er bestuderen we hoe het vak ingericht kan worden. Het doel is om ervaringen met elkaar uit te wisselen ten einde voordeel te hebben van wat een ander al eens met succes heeft toegepast.

Plaats: VH005 (gebouw H) Sector: MBO

nr. 13. WORKSHOP Professionaliseren? Dat doe ik allang! - **Aad van der Drift & Geke Versprille**

Tijdens deze workshop krijg je zicht op allerlei formele en informele professionaliseringsactiviteiten die het lerarenregister erkent. Veel van deze activiteiten zullen je bekend voorkomen!

Plaats: VH007 (gebouw H)

Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 14. LEZING Leren zien wat je ziet met VTS - **Ellie van den Bomen** (*Plein C*)

Combineer kijken naar kunst met taalverwerking en kritisch denken. Met Visual Thinking Strategies maken leerlingen kennis met beeldende kunst. Ze leren aandachtig waarnemen en praten over wat ze zien. Met VTS werk je aan zinsconstructies en woordenschat. Leerlingen luisteren naar elkaar en gaan respectvol om met verschillen. Ervaar wat VTS voor het onderwijs kan betekenen.

Plaats: VH005 (gebouw H) Sector: PO, VO

Edwin van Spilener

nr. 15. WORKSHOP Lesson Study!

Door samenwerken de les versterken - Madeleine Vreeburg (*VU*) & **Thirza Bosma** (*VU*)

Door samenwerken de les versterken. Lesson Study richt zich op het verbeteren van instructie om daarmee de kennis van leerlingen te vergroten. Onderzoek bevestigt dat leraren (en leerlingen) er echt beter van worden. Bij Lesson Study ontwerpt u samen met collega's een les waarbij rekening gehouden wordt met drie niveaus.

Plaats: VF007 (gebouw F) Sector: VO, MBO

nr. 16. WORKSHOP Materiaal ontwerpen voor onlinegeletterdheid - **Jeroen Clemens** (*Helen Parkhurstschool*)

Veel leerlingen kunnen nog niet goed omgaan met informatie op internet. Dit vraagt om een nieuwe geletterdheid met aanvullende vaardigheden bovenop de traditionele leesen schrijfvaardigheden. Traditioneel onderwijs, eindtermen en leermateriaal zijn daar nog niet op aangepast. We discussiëren over wat onlinegeletterdheid betekent voor ons onderwijs en hoe we zelf materiaal kunnen ontwerpen en aanpassen. We maken een eerste ontwerp, dat je direct kan uitproberen in de klas. Na de conferentie kunnen we online blijven samenwerken.

Plaats: VF008 (gebouw F)

Sector: PO, SO, VO, MBO

Aad Shikhe - Anouk van Duyn

nr. 18. WORKSHOP Digitale exameninstrumenten voor praktijkexamens - **Ad Kwant**

Om de gebruiksvriendelijkheid van exameninstrumenten voor de praktijkexamens te verbeteren is een digitaal format ontwikkeld. Tijdens de workshop zal er gelegenheid zijn om input te leveren voor de doorontwikkeling van dit format. Deelnemers worden dus actief aan het werk gezet om deze input te leveren.

Plaats: VF013 (gebouw F, computerlokaal) Sector: MBO

nr. 20. WORKSHOP Filosoferen met Lot - **Femke Petersen**

Lot is een nieuwsgierig meisje. Ze verwondert zich over hoe verschillend het leven is van haar klasgenootjes. Met 'Onderzoek met Lot' laat je aan de hand van vier typen kaarten je leerlingen het (filosofische) gesprek aangaan over hoe zij naar de wereld kijken. In deze workshop vertellen wij hoe deze kaarten in de klas kunnen worden ingezet.

Plaats: Orange room (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: PO

nr. 21. WORKSHOP Klinisch redeneren voor verzorgenden - **Marga Hop & Wilbert van der Heul** (*Albeda College*)

De workshop gaat over de vertaling van klinisch redeneren voor verpleegkundigen naar het niveau van verzorgenden. Tijdens de workshop kunnen deelnemers kennismaken met de methodiek en redeneerhulpjes. Daarna gaat men aan de slag met een casus.

Plaats: Green room (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: MBO

nr. 22. LEZING Wie niet kan delen, kan ook niet vermenigvuldigen - **Marieke van Meerten & Laura Polder** (ROC Amsterdam en StreetPro)

Netwerken is essentieel en scholen kunnen niet zonder de praktijk. Toch is dat niet altijd vanzelfsprekend. Wij als stichting StreetPro vertellen uit eigen ervaring, beantwoorden vragen en willen anderen graag stimuleren hier actief tijdens de workshop mee aan de slag te gaan en ter plekke tot concrete samenwerking 'deals' te komen en/of concrete handvatten om mee aan de slag te gaan.

Plaats: Conference room (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: MBO

nr. 24. LEZING In gesprek met de inspectie - **Arnold Jonk** (Inspectie) & **Peter van Hulst** (De Borne)

Uit onderzoek van de AOb is gebleken dat verantwoording van de onderwijskwaliteit veel administratiedruk met zich meebrengt. De inspectie daarentegen meldt dat de druk die gevoeld wordt voor een groot deel niet gebaseerd is op wat werkelijk moet. Tijd dus voor een gesprek tussen leraren en de inspectie over hoe het nou zit en waar scholen wel en niet op afgerekend worden.

Plaats: Tipi 1 (buiten) Sector: PO, VO

nr. 107. LEZING De flexibele inzet van docenten - **Marc van der Meer**

In deze workshop gaan we nader in op diverse vormen van flexibilisering van de personeelsinzet in het onderwijs. Er kan onderscheid gemaakt worden tussen inhoudelijke flexibiliteit (de volgorde van het lesprogramma aanpassen) en organisatorische flexibiliteit (andere roostering, andere bemensing door vervanging). In de workshop verkennen we de variëteit in flexibele organisatievormen: welke bestaan er en wat zijn daarvan de achtergronden? Marc van der Meer is bijzonder hoogleraar onderwijsarbeidsmarkt en onafhankelijk wetenschappelijk adviseur voor het beroepsonderwijs.

Plaats: VF006 (gebouw F) Sector: MBO

nr. 110. WORKSHOP Lichaamstaal: leerkracht in lijf en leden - **Ingrid Benes**

Hoe kun je effectiever worden in je communicatie? Aandacht voor het "hoe" in plaats van het "wat"! Het grootste deel van je boodschap wordt overgebracht door je lichaam. Leer gebruik te maken van deze mogelijkheden en merk hoeveel meer impact je krijgt. En hoe je uitstraling en invloed groeit wanneer je bewust je lichaamstaal gaat inzetten in het contact met leerlingen, ouders en collega's.

Plaats: Dramazaal (gebouw E) Sector: PO, SO, VO, MBO *

PROGRAMMA ochtend start 11.20 uur

nr. 27. LEZING Masterclass Bas Jacobs - Goochelen met aandacht
Zie tekst elders.

nr. 28. LEZING Lessen uit Canada - **Femke Cools, Joke Lorist-Klappe, Jasper Rijpma en Marloes van der Meer** (Leraren van het jaar 2014/2015)

De vier leraren van het jaar bezochten de International Summit of teaching profession in Canada. Daarnaast bezochten zij een aantal scholen in Canada. In deze presentatie delen zij hun belangrijkste bevindingen en aanbevelingen voor de Nederlandse onderwijspraktijk.

Plaats: VD004 (gebouw D) Sector: PO, SO, VO, MB

nr. 29. LEZING Differentiëren doe je zo - **Jordi Vermeulen**

Online oefenprogramma's tonen hoe uw leerling per onderdeel presteert. Hierdoor kunt u hem of haar in de les gericht helpen. Maar welke persoonlijke feedback is uitvoerbaar en effectief? Onderzoek hiernaar heeft realistische differentiatie-tips opgeleverd, maar ook adviezen waar u bij het gebruik van learning analytics op moet letten.

Plaats: VD005 (gebouw D) Sector: VO

nr. 30. LEZING Inspiratie - 4 toespraken **Jasper Vreken, Jongerentaskforce, Hermien Miltenburg, Ewout van der Knaap**
Zie tekst elders.

nr. 31. LEZING Jonge Spoorzoekers maken zelf erfgoed - **Elise Storck, Marieke Dorussen, Hanneke Verbeek & Mila Ernst** (Universiteit Leiden, Stedelijk Gymnasium)

Onze leerlingen doen zelf onderzoek naar verhalen van migranten in de eigen familie aan de hand van foto's over het dagelijks leven. Zo leren ze over onderzoek, erfgoed, diversiteit, migratie als onderdeel van het menselijk bestaan. Deze workshop focust op oral history technieken: goed leren kijken naar en vragen stellen bij foto's. Ook (morgen al) heel goed bruikbaar bij andere onderwerpen.

Plaats: VF005 (gebouw F) Sector: VO

nr. 32. LEZING Onderwijs is de toekomst (Big Bang Theory) - **Toon Rekkers** (Koning Willem I College)

In 'A brief History of Learning' gaan we met behulp van de Big Bang Theorie het nieuwe onderwijs vormgeven. Het gaat om Next-generation, LOOCS, 5C- pedagogiek, 5R-didactiek en Solomo-learning oftewel Bildung en Schöpfung. Vandaag al geldt het uitdagende Today is Candy. De afsluitende stellingen zijn: leren is nieuwsgierigheid, leren is waarom en leren is beleven.

Plaats: VF010 (gebouw F) Sector: VO, MBO

nr. 33. LEZING Veranderen: moeilijk, maar niet onmogelijk - **Henk ten Hove** (Kentalis)
"Dat moet veranderen!" Ik hoor het mezelf zeggen. En dan heb ik het over gedrag van mezelf of van een leerling. Slechte gewoontes opgeven, goede gewoontes aanleren... Maar hoe vaak komt het echt tot een duurzame gedragsverandering? In deze lezing

stel ik jou en mezelf een aantal vragen die we eerst moeten beantwoorden voordat we aan de slag gaan. **Plaats: VF011 (gebouw F)** Sector: PO, VO

nr. 34. LEZING Makkelijker spreken, meer energie - **Anneriet Nubé** (De Stemgarage)

Veel docenten ervaren wel eens klachten aan stem of keel. Maar hoe komt dit nu eigenlijk? Hoe kun je deze problemen voorkomen? In deze workshop wordt dit helder uitgelegd. Ook wordt ingegaan op de vicieuze cirkel waarin je terecht kunt komen. Je leert een aantal technieken waarmee het spreken gemakkelijker gaat, waardoor je beter verstaan wordt en energie overhoudt voor andere dingen.

Plaats: VF006 (gebouw F) Sector: PO, SO, VO, MBO *

nr. 35. LEZING In gesprek met de inspectie (MBO) - **Monique Visser**

Uit onderzoek van de AOb is gebleken dat verantwoording van de onderwijskwaliteit veel administratiedruk met zich meebrengt. De inspectie daarentegen meldt dat de druk die gevoeld wordt voor een groot deel niet gebaseerd is op wat werkelijk moet. Tijd dus voor een gesprek tussen leraren en de inspectie over hoe het nou zit en waar scholen wel en niet op afgerekend worden.

Plaats: Tipi 1 (buiten) Sector: MBO

nr. 81a. WORKSHOP (40 min) Zingen in het onderwijs - **Carmen Hovestad**

(Conservatorium ArtEZ Zwolle, Etty Hillesum Lyceum & Stichting de Vuurvogel)

Zingen? Ook jongens? Ja, echt. Alle niveaus, alle leeftijden, meisjes én jongens. Het zingen zelf is een middel. Respect naar elkaar en een goede klassenmanagement is het doel. Want, als je een klas met 30 leerlingen kunt zingen, dan kun je alles. In deze workshop ga je zelf ervaren hoe het is om met een groep te zingen en je krijgt handvatten hoe je groepsopdrachten kunt uitvoeren in je klas.

Plaats: Tipi 2 (buiten) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 101. Associëren - **Wim Daniels**
Zie tekst elders.

PROGRAMMA middag start 13.00 uur

nr. 36. LEZING Masterclass Jacqueline Boerefijn - Gelukkig voor de klas
Zie tekst elders.

nr. 37. WORKSHOP Kikker in de kou, een dansverhaal - **Tanja Jager**

Het dansproject 'Kikker in de kou' is ontwikkeld voor de groepen 1 t/m 4, rondom het thema winter. De kinderen gaan het verhaal dansen. In deze workshop gaan we zelf het verhaal dansen. Er worden danslessen suggesties aangereikt en ervaringen uitgewisseld. Het lesmateriaal is aanwezig, waardoor de leerkracht het dansverhaal zelf in zijn groep kan gaan uitproberen.

Plaats: Dramazaal (gebouw E) Sector: PO

nr. 38. LEZING Les in passie PO - **Femke Cools** (Montessori Nijmegen)

Ga voor Passie & Professionaliteit! Door middel van een reflectie op mijn eigen waarden, overtuigingen en drijfveren als leraar, hoop ik jou te inspireren je bewust te worden van die van jou. Waarom ben je leraar geworden? Wat zijn je huidige drijfveren? Wat zijn je talenten? Wanneer voel jij passie? Hoe werk je aan je professionele ontwikkeling?

Plaats: VD004 (gebouw D) Sector: PO *

nr. 39. LEZING Les in passie VO - **Jan Verweij** (Odulphuslyceum)

Hoe word je Leraar-van-het-Jaar? Ga voor Passie & Professionaliteit en vooral: zorg dat je fris en fruitig - lees: gelukkig - je werk doet! Hoe vergroot je je tevredenheid, hoe houd je gemoedsrust, hoe word je 'de gelukkigste leraar'? Antwoorden,....ein-de-lijk eens dé antwoorden!

Plaats: VD005 (gebouw D) Sector: VO *

nr. 40. LEZING Mentorschap is meesterschap - **Ella de Jong**

Zo wil ik mentor zijn! Ik sta misschien nog maar aan het begin van mijn 'mentor-loopbaan', maar dit kan ik! Morgen luister ik met andere oren naar mijn leerlingen en naar hun ouders. Morgen ga ik vragen stellen die 'vooruit helpen'. Een deel van mijn "mentor-meesterschap" leer ik tijdens deze lezing op een leuke manier; zowel de theorie als de praktijk!

Plaats: VD006 (gebouw D) Sector: VO, MBO

nr. 41. LEZING Les in passie MBO - **Marloes van der Meer** (ROC Amsterdam)

Tijdens deze 'Les in Passie' neemt Leraar van het Jaar (MBO) '14/'15 je mee in haar dagelijkse praktijk. Wat maakt het werken in het onderwijs voor haar zo bijzonder en hoe zorgt zij ervoor dat ze haar passie behoudt en verspreidt? Een inspirerende, interactieve workshop waarbij je met verschillende tips en trucs en een flinke dosis energie op zak de 'zaal' verlaat.

Plaats: VD007 (gebouw D) Sector: MBO *

nr. 42. LEZING Les in passie SO - **Joke Lorist-Klappe** (De Twijn)

Ga voor Passie & Professionaliteit! Door middel van een reflectie op mijn eigen waarden, overtuigingen en drijfveren als leraar, hoop ik jou te inspireren je bewust te worden van die van jou. Waarom ben je leraar geworden? Wat zijn je huidige drijfveren? Wat zijn je talenten? Wanneer voel jij passie? Hoe werk je aan je professionele ontwikkeling?

Plaats: VD008 (gebouw D) Sector: PO, SO *

nr. 43. WORKSHOP ASS hoort in de klas - Luna Beukema (*Autisme Steunpunt Amsterdam*)

Herkennen van ASS (Autisme Spectrum Stoornis) en hoe hiermee adequaat te handelen in een klassensituatie. Hoe wordt de dag aangenaam voor zowel het kind met ASS, de leerkracht en de klasgenootjes? Met veel voorbeelden wordt inzichtelijk gemaakt waarom een kind met ASS doet zoals hij doet. Praktische tips zorgen ervoor dat de informatie direct toepasbaar is de eigen klassensituatie.

Plaats: VD009 (gebouw D)
Sector: PO, SO

nr. 44. WORKSHOP Scrum in de school, leren door samen te werken - Aad van der Drift (*Zernike College*)

Iedere docent weet dat leerlingen beter leren aantrekkelijke en uitdagende werkvormen. Scrum op school is zo'n werkvorm. Scrum is een manier van samenwerken tussen leerlingen. Bij Scrum hebben leerlingen zelf meer verantwoordelijkheid voor het leerproces. Naar aanleiding van een opdracht plannen ze hun eigen les. Na deze workshop ben je bekend met een bijzondere vorm van lesgeven.

Plaats: VD010 (gebouw D) Sector X

nr. 45. LEZING Van werkdruk naar werkplezier - Angela Kouwenhoven (*Van Brienenoordsschool*)

Inzicht krijgen in waar ligt voor mij de werkdruk en mijn werkplezier (in welk onderdeel van mijn beroep) Ligt dat intern of extern. Gevoel of vaardigheden. Hoe kan ik dat anders aanpakken.

Plaats: VD013 (gebouw D)
Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 46. WORKSHOP Blijf je emoties de baas - Rubik Nazarian (*Driehoektraining*)

'Effectief communiceren met ouders en leerlingen' Wat is jouw eerste reactie wanneer je het gedrag van een ander als belemmerend of grensoverschrijdend ervaart? Hoe blijf je als leerkracht of schoolleider overeind in situaties die lastig of misschien wel bedreigend op je overkomen?

Plaats: VD014 (gebouw D)
Sector: PO, SO, VO, MBO *

nr. 47. LEZING Rol van leraar bij leerlingen met extreme ideeën - Robert Hommen (*Lyceum Schönödeln*) & **Mohammed Bakouri** (*Gooise Praktijkschool*)

De afgelopen maanden heeft de AOb bijeenkomsten gehouden met het thema "radicalisering, dilemma van een idealisme". Leraren kregen een kijkje door de bril van radicaliserende jongeren. Waardoor ontstaan deze ideeën en welke rol is er voor de leraar en de school. Tijdens deze workshop gegeven door twee docenten gaan we op een interactieve manier kijken naar de dilemma's voor leraren.

Plaats: VD019 (gebouw D)
Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 48. WORKSHOP Goochelen met aandacht - Bas Jacobs (*Het Baken*)

Aandacht geven is een vorm van strelen, Geen aandacht geven is een vorm van slaan. Wat je aandacht geeft groeit. Aan deze zinnestukjes zie je dat aandacht een fundamenteel begrip is voor iedereen die opvoedt. Lesgeven is een gerichte vorm van aandacht geven. Hoe ga je als docent om met de aandacht en hoe spelen leerlingen met jouw aandacht. De training is een feest van her-

kenning. **Plaats: VH005 (gebouw H)**
Sector: PO, SO, VO, MBO *

nr. 49. LEZING Trots op mijn eigen bekwaamheidsdossier - Karin Winters & Suzanne Janssen

Uitkomsten van een pilot lerarenregister, een eigen e-Portfolio, eigen bekwaamheidsdossier. Naast de registreisen (vastleggen registeren) zijn scans, kunnen zij ontwikkelplannen maken en bepalen zij zelf wat de leidinggevende of collega ziet door middel van een show case. Uitwisselbaarheid vanwege de NEN-standaard e-Portfolio eenvoudig.

Plaats: VH007 (gebouw H) Sector: PO

nr. 51. WORKSHOP Mediawijsheid in de klas: wat, waarom en hoe - Patrick Koning (*Koning Willem 1 College*)

Het onderwijs heeft de uitdaging om jongeren op te leiden voor een toekomst waarin onzekerheid de enige zekerheid is. Dit vraagt dat we jongeren opleiden voor een vak én jongeren 21ste eeuwse vaardigheden bijbrengen zoals mediawijsheid. In deze workshop krijgt u handvatten en ervaart u tal van voorbeelden om met jongeren aan de slag te gaan.

Plaats: VF007 (gebouw F)
Sector: VO, MBO

Jacqueline Buhler - Jérôme Wassenaar

nr. 52. WORKSHOP Jij bent lekker belangrijk! - Petra Theeuwes (*Kalsbeek College*)

Wat maakt dat JIJ lekker belangrijk bent? Veel! Morgen kijk jij op een andere manier naar je leerlingen en je eigen onderwijs. Je kunt het vuur IN al jouw leerlingen aanwakkeren en allen naar de zone van naaste ontwikkeling brengen! We starten met mijn onderzoek en bevindingen en gaan zelf "out of the box" creëren. Dit rondt we af met conclusies, aanbevelingen, vragen en feedback.

Plaats: VF008 (gebouw F) Sector: VO

nr. 53. WORKSHOP Verwondering. Leerlingen stellen hun eigen vragen - Dick van der Wateren (*Eerste Christelijk Lyceum*)

Op school gaat het te vaak over de antwoorden en te weinig over de vragen. In deze workshop onderzoeken we hoe we onze leerlingen kunnen helpen betere vragen te stellen, waardoor ze autonoom, kritisch en creatief leren denken. We maken kennis met 'mooie' en Grote Vragen en proberen een werkvorm die leerlingen stimuleert de juiste vragen te stellen.

Plaats: VF010 (gebouw F) Sector: VO, MBO

nr. 54. WORKSHOP Verdubbel je impact in een lerende organisatie - Erna Reiken

Ontdek de 5 stappen die noodzakelijk zijn om leiding te geven aan duurzame groei en vooruitgang in een professionele leer-gemeenschap en ga met een persoonlijk actieplan naar huis.

Plaats: VF010 (gebouw F)
Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 55. WORKSHOP Eigentijds overleggen: een stuk digitaler - Philip Abbing (*Baken Poort*) & **Katja Well** (*SBO De Spinaker*)

Bij eigentijds overleggen maak je gebruik van de digitale mogelijkheden: meest recente stukken online, digitaal brainstormen, keuzes maken en ideeën online uitwisselen, stemmen, peilen, beleid op een andere manier presenteren.

Plaats: VF013 (gebouw F, computerlokaal)
Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 56. LEZING Regeldruk - Susanne Winnubst & Annette Klarenbeek

In het schooljaar 2014-2015 is de Lerarenkamer in gesprek gegaan met 30 beleidsmedewerkers van het ministerie van OCW over ervaren regeldruk. De resultaten van deze gesprekken zijn verwerkt in een onderzoeksrapport. De leraren van de Lerarenkamer en de onderzoekers delen de resultaten van dit onderzoek. In de presentatie wordt ook het gesprek gevoerd over regeldruk, wat ervaar jij als leraar en hoe kun je knelpunten over regeldruk concreet bespreekbaar maken in jouw school. De opbrengsten van deze workshop worden aan het ministerie "teruggegeven" om te bespreken of en hoe het beleid hierop kan worden aangepast.

Plaats: VF006 (gebouw F) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 57. LEZING De professionele krachtige beroepsgroep - (90 minuten) Aleid Truijens
Zie tekst elders.

nr. 58. DIALOOGTAFELS Samen nieuwsgierig - Sofie Maes, Wilt Dijkstra, Dirkjan Poppe

Aan de dialoogtafel ga je met collega's in gesprek over wat jou persoonlijk aan het hart gaat. Jij inspireert anderen en anderen inspireren jou. Tegelijkertijd help je elkaar om helder te krijgen wat er nodig is om wensen of dromen morgen een stapje dichterbij te brengen. Jij maakt het verschil!

Plaats: Orange & Green Room (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 60. WORKSHOP Gamification - Sem van Geffen (*Koning Willem 1 College*)

Duik mee in de wereld van gamification. Wat kun je toevoegen of aanpassen aan (bestaande) fysieke spelconcepten om ze geschikt te maken voor jouw vak, thema of project? Leer de FUNdamentals en core dynamics van gamification toepassen. Ga je dit schooljaar aan de slag met nieuwe inhoud of herontwerp van je onderwijs? Maak het motiverend voor je doelgroep!

Plaats: Conference room (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 61. WORKSHOP Dialoog School - Tom Schoemaker (*HAN*)

Elk kind ontwikkelt zijn eigen levensbe-

schouwing. Vroeger hadden we daar geen aandacht voor en in het bijzonder onderwijs wilden wij een traditie of geloof overdragen. Beide voldoen niet meer, maar hoe dan wel? In de workshop maken we kennis met de vijf taken van de leerkracht volgens Dialoog School, en oefenen we in het zelf maken van een educatief ontwerp dat morgen uitgevoerd kan worden.

Plaats: Classic room (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: PO

nr. 62. WORKSHOP Grote/diepe kuil! Lessen voor begaafde leerlingen - Roos Franken (*O.R.S. Lek en Linge*)

Staatssecretaris Sander Dekker pleit voor passend onderwijs voor alle leerlingen. In deze workshop gaat Roos Franken in op wat dat betekent voor begaafde leerlingen in het VO. Waar ligt hun onderwijsbehoefte en wat heeft onderwijs op maat voor consequenties voor de vorm en de inhoud van uw lessen? Zij baseert zich op eigen onderzoek en deelt ervaringen.

Plaats: Gardner (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: VO

nr. 63. LEZING Altijd gedacht dat je geen Frans kon leren? - Alike Last (*Hotelschool MBO Amersfoort*)

In deze workshop leer je Frans en je verbaast je na 1 uur een Franse tekst te begrijpen. Je hebt in interactie met de andere deelnemers en de docente een grappig Frans verhaal gemaakt en je kon eigenlijk geen Frans! Je ervaart met gemak Frans te leren. En dat kan omdat de gebruikte techniek rekening houdt met het feit dat we taal onbewust verwerven

Plaats: Boekaerts (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: PO, SO, VO, MBO

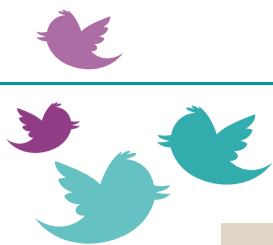
nr. 64. WORKSHOP OGO in het VMBO: maatwerk door betekenis - Martijn van Schaik & Andor Molter

(Piter Jelles Ynsicht)
Na een inleiding waarom ontwikkelingsgericht onderwijs (OGO) relevant is voor het VMBO en een voorbeeld uit de praktijk, gaan we aan de slag met de systematiek van het 'thematiseren': een systematische manier om open, betekenisvol én doelgericht onderwijs vorm te geven.

Plaats: Bosch (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: VO

Jeffrey Smeetsen

Social media

Vergeet niet om berichtjes, tweets en foto's te plaatsen op twitter, met **#Lerarencongres2015**. Samen maken we het Lerarencongres trending topic!

Speciale dorstlesser

In het hart van Den Bosch staat een bijzondere Waterfabriek. Het is een initiatief van het Koning Willem I College, waar niet alleen flesjes water geproduceerd worden maar waar uitdagend en spannend geleerd wordt, vanuit de werkvloer van de beroepspraktijk. Voor het congres levert de Waterfabriek speciale flesjes water, met uniek etiket.

Juridische dienstverlening

Met een juridische vraag aan één van de onderwijsvakbonden kan je terecht bij de speciaal daarvoor ingerichte helpdesk. Deze vind je in de **Leerlingenkantine**. Hier kom je langs op weg naar de schitterende fototentoonstelling in gebouw C.

In de Festivaltent staan ook vertegenwoordigers van de vakbonden. Hier kan je terecht met een algemene vraag, of om lid te worden.

Programma Startende Leraren (nr. 19)

Laat je inspireren, deel je ervaringen met zowel ervaren docenten als met andere starters. Haal praktijktips op en ervaar wat passie is. Het programma wordt georganiseerd door ervaren leraren, leraren die ooit Leraar van het Jaar zijn geweest en zich verenigd hebben in de LerarenKamer.

De opening van het Programma voor Startende Leraren is om 10.30 uur in het Metaforum (School voor de Toekomst) met Joost Kentson en de huidige leraren van het jaar Femke Cools, Jasper Rijpma, Joke Lorist-Klappe, Marloes van der Meer.

Van 11.00 tot 12.00 uur zijn er in de School voor de Toekomst workshops:

- Activerende werkvormen: **Jan-Willem van den Bos**
- Digiknap, meervoudige intelligentie: **Femke Cools**
- Geluk in de klas; je eigen filiaal van de Dapperstraat: **Jan Verweij**
- Onderwijsgedrag: **Willem Weisfelt**

HET 2015 LERAREN CONGRES

Plattegrond
Koning Willem I College

P

P

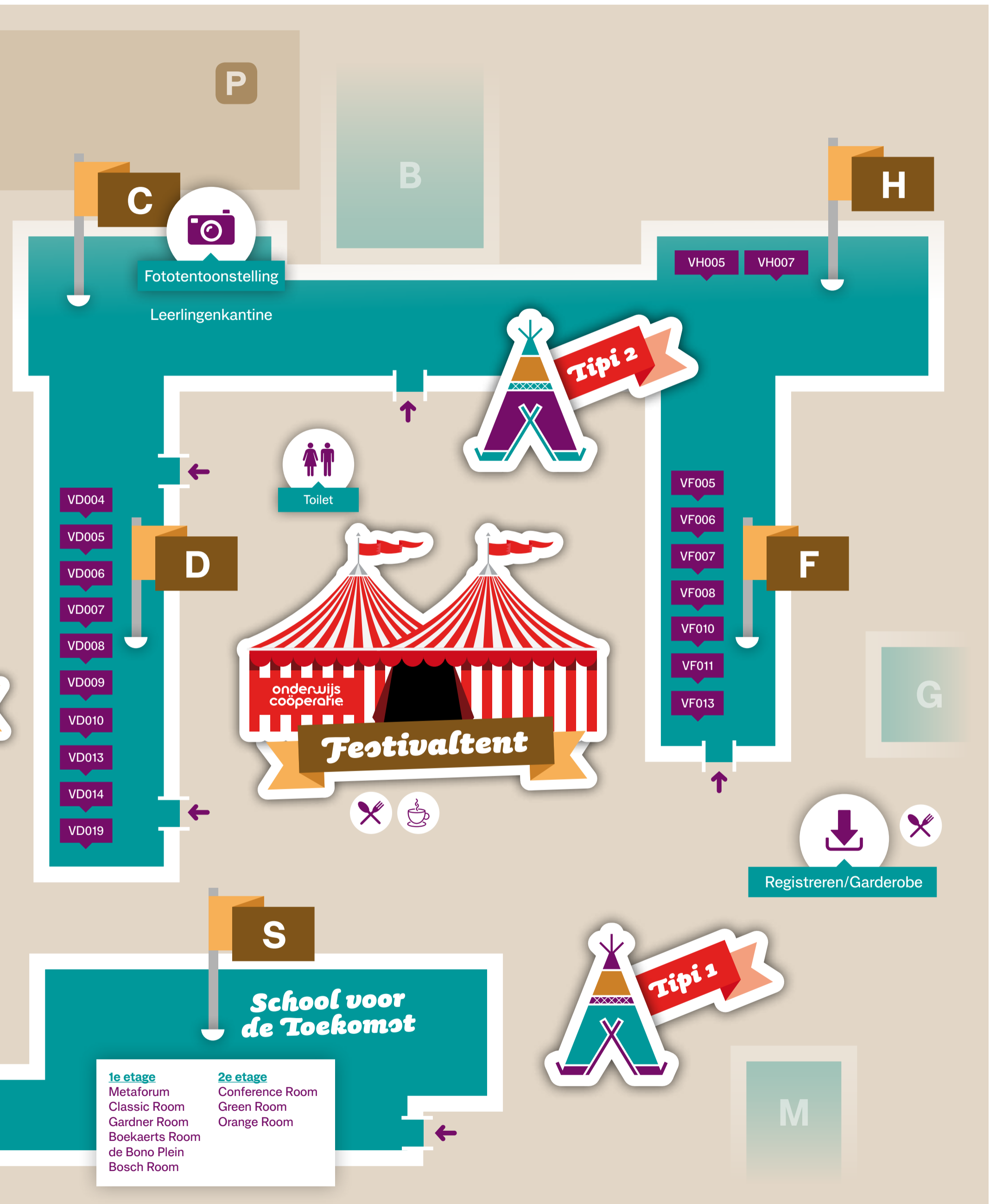
X

E

Koningszaal

Dramazaal

PROGRAMMA middag start 13.00 uur

nr. 65. SPEEDDATE Vraag maar raak? Speeddaten met onderzoekers - maar: Monique Marreveld (Didactief)
Ervaar je een probleem in je onderwijs? Je wilt 't aanpakken, maar waar moet je beginnen? Onderzoekers helpen. Zij hebben onderzocht wat werkt. Stel je vraag aan een onderzoeker. In een speeddate (10 minuten) kom je samen tot een onderzoekbare vraag waar je mee aan de slag kunt. Of tot een vraag waar al antwoorden op zijn gevonden. Je hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden.
Plaats: Festivalcafé Sector: PO, VO

nr. 66. WORKSHOP Vak Meester - Thea Nieuwenhuis (Drenthe College) & Willem Weisfelt (Petrus Canisius College)
Tijdens deze sessie kunnen startende leraren met verschillende thema's in kleine intervisiegroepen in gesprek gaan met getrainde leraren uit de LerarenKamer. Persoonlijke hulpvragen en werk gerelateerde problemen worden tijdens deze intervisiegesprekken besproken. Aan het eind wordt met iedere deelnemer teruggekoppeld wat ze met de uitkomsten van het intervisiegesprek gaan doen.
Plaats: Tipi 2 (buiten) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 108. LEZING Doe mee met de beroepsstandaard - René Kneyber
Waar staan wij als beroepsgroep voor? In een professionele standaard geven leraren aan wat zij verwachten van hun vakgenoten. In deze sessie gaat René Kneyber hierover met leraren in gesprek om zo de standaard verder vorm te geven.
Plaats: Tipi 1 (buiten) Sector: PO, VO, MBO, SO

PROGRAMMA middag start 13.55 uur

nr. 50. LEZING Inspiratiewandeling: Help, een nieuw kwalificatiedossier! - Marjolein Held & Giel Kessels (BVMB)
Nieuwe kwalificatiedossiers, invoering keuzedelen, kwaliteitsborging van examinering en BPV; genoeg uitdagingen in dit nieuwe schooljaar. Heb jij vragen die je graag aan anderen wil voorleggen of ben je juist op zoek naar inspiratie? Neem dan je wandelschoenen mee voor deze wandeling. Stad, natuur en collega's van andere scholen geven je inspiratie om de situatie vanuit een ander oogpunt te bekijken.
Plaats: verzamelen bij het Festivalcafé Sector: MBO

nr. 67. LEZING Inspiratie! 3 toespraken (Marga Hop, Karin den Heijer, Maarten van Dijk, reanimatieles) Zie tekst elders.

nr. 68. LEZING Epilepsie en de invloed op leren en gedrag - Yvonne Nuvelstijn & Hanneke Verstijnen (Landelijk Werkverband Onderwijs en Epilepsie)
In Nederland hebben ruim 50.000 kinderen en jongeren in de schoolgaande leeftijd epilepsie. De epileptische aanvallen van leerlingen vallen niet altijd op in de klas. De impact van epilepsie en/of medicatie kan groot zijn op het schoolse functioneren. Voor de leerkracht/docent is het belangrijk om te weten welke gevolgen epilepsie kan hebben op leren en gedrag van de leerling.
Plaats: VD004 (gebouw D) Sector: PO

nr. 69. LEZING Non-verbale expressie voor de klas - Maïke Pollaert
Hoe kan een acteur avond aan avond een publiek van begin tot eind boeien? De technieken die acteurs hiervoor gebruiken zijn ook voor docenten nuttig. Je leert hoe verbale en non-verbale communicatie elkaar versterken. Je bekijkt wat je uitstraalt en wat je zou willen uitstralen. Je krijgt praktische tips waar je morgen al je voordeel mee kan doen.
Plaats: VD005 (gebouw D) Sector: VO

nr. 70. LEZING Onderwijselfie: leren door naar elkaar te kijken - Hanna Nieuwdorp (RSG Slingerbos-Levant)
Twitter, Facebook en Instagram staan vol met selfies, maar in het onderwijs maken we die nauwelijks. Maar wanneer zegt u tegen een collega over iets dat u goed heeft gedaan in de les: "kijk naar mij!?" Hanna Nieuwdorp (RSG Slingerbos/Levant in Harderwijk) vertelt hoe zij met behulp van o.a. een filmcamera en coachgesprekken de "onderwijselfie" op haar school heeft geïntroduceerd.
Plaats: VD006 (gebouw D) Sector: VO, MBO

nr. 71. LEZING Meerwaarde als mediacoach - Sandra van Eys & Tijmen Leurs (ROC van Flevoland en ROC van Amsterdam)
Er zijn docenten die E-didactiek makkelijk oppakken en docenten die hier begeleiding bij nodig hebben. Een mediacoach is een docent die als extra taak heeft om collega's te begeleiden en te inspireren. Dit kan door samen nieuwe tools uit te proberen en door inspiratiesessies te geven. Wat doet een mediacoach, wat is het profiel van een mediacoach en werkt het? **Plaats: VD007 (gebouw D) Sector: MBO**

nr. 72. LEZING "Jij bent zelf gek!" Mijn eerste jaar cluster 4* - Julia Bakkes (Stichting Orion - Openbaar (voortgezet)speciaal onderwijs Amsterdam. Mr. de Jonghschool)
In de lezing "Je bent zelf gek!" vertel ik over de ervaringen die ik heb opgedaan tijdens mijn eerste jaar als leerkracht in het cluster 4 onderwijs. Ik vertel mijn gekste, naarste, prettigste en leukste ervaring van het afgelopen jaar. Daardoor hoop ik inspiratie en ideeën mee te geven voor in de eigen praktijk.
Plaats: VD008 (gebouw D) Sector: PO *

nr. 73. LEZING Deeltijd werken - Angela Kouwenhoven (Van Brienenoordschool)
Leerkracht is een beroep, een beroep waarbij je leerlingen leert om hun dromen waar te maken. Niets beter ter inspiratie daarvoor is een leerkracht die zelf zijn dromen waar-

Dieke Havinga

nr. 74. LEZING De meerwaarde van internationale activiteiten - Klaas Kroezen (Roelof van Echten College)
Deze workshop gaat over de meerwaarde van internationale activiteiten voor leerlingen en docenten. Het gaat over mijn ervaringen en kennis op dit terrein. Eerst gaan we verkennen wat de mogelijkheden op het gebied van internationalisering. Aan het eind van de workshop hebben de deelnemers een eerste aanzet om te beginnen met internationale activiteiten in de school. **Plaats: VD019 (gebouw D) Sector: VO, MBO**

nr. 75. LEZING Islamofobie op school, hoe ga je er mee om? - Simon Bornstein & Marlene Bosman (Collectief Tegen Islamofobie en Discriminatie ism Netwerk Wereldburgers ENV)
Islamofobie staat zeer in de belangstelling. Docenten krijgen er vaak mee te maken. Aan de hand van stellingen en casussen gaan we in gesprek om docenten de vaardigheden aan te reiken om met islamofobie om te kunnen gaan. **Plaats: VH007 (gebouw H) Sector: VO, MBO**

nr. 76. LEZING Pionieren met leerlingen: wie durft? - Geke Versprille & Charlotte van Doorn
Leerlingen hebben goede ideeën over onderwijs. Wij willen ze betrekken bij beleidsvorming op school en vanuit hun interesse, belangen en inzichten mee laten denken en pionieren. Samen werken aan betrokkenheid/eigenaarschap bij schoolontwikkeling, de leerling aan zet in de ontwerp- en uitvoeringsfase. Durven jullie de leerling aan het roer te zetten...? **Plaats: VF005 (gebouw F) Sector: PO**

nr. 77. LEZING Teachers Tech College als onderwijsinnovatie - Tijmen Schipper
Het Teachers Tech College is een innovatieve technische lerarenopleiding die inspeelt op de continu veranderende technische sector. De opleidingsroute gaat uit van flexibel, creatief en gepersonaliseerd onderwijs binnen een netwerk van partijen: lerarenopleiding, technisch middelbaar beroepsonderwijs en technische bedrijven. We zullen het onderwijsconcept toelichten en wisselen graag uit. **Plaats: VF006 (gebouw F) Sector: MBO**

nr. 78. LEZING Leesplezier en leesbegrip! - Marie-Jose de Ridder (Fontys OSO)
Welke elementen zorgen voor leesplezier en grote betrokkenheid van leerlingen tijdens de les begrijpend lezen? U ervaart hoe leuk het kan zijn om vanuit boeken en teksten doelgericht te werken. Vanaf morgen gaat u anders om met teksten! **Plaats: Boekaerts (School voor de Toekomst) Sector: PO**

nr. 79. LEZING Help, een onderzoeker in de klas - Bea Ros (Didactief)
Dubbelinterview over onderwijsonderzoek met leraar en onderzoeker. Hoe beviel deelname? Wat heeft school er aan gehad, welke praktische problemen heeft leraar ervaren, wat heeft onderzoeker geleerd?
Plaats: Tipi 1 (buiten) Sector: PO, VO

nr. 109. Speeddaten voor en door starters - LerarenKamer
Wissel snel en effectief je ervaringen als startende leraar uit met professionals uit het onderwijs.
Plaats: Festivalcafé Sector: PO, SO, VO, MBO

PROGRAMMA middag start 15.00 uur

nr. 80. CABARET Rajko en zijn broer
Zie tekst elders.

nr. 81b. WORKSHOP (40 minuten) Zingen in het onderwijs - Carmen Hovestad (Conservatorium ArtEZ Zwolle, Etty Hillesum Lyceum & Stichting de Vuurvogel)
Zingen? Ook jongens? Ja, echt. Alle niveaus, alle leeftijden, meisjes én jongens. Het zingen zelf is een middel. Respect naar elkaar en een goede klassenmanagement is het doel. Want, als je een klas met 30 leerlingen kunt zingen, dan kun je alles. In deze workshop ga je zelf ervaren hoe het is om met een groep te zingen en je krijgt handvatten hoe je groepsopdrachten kunt uitvoeren in je klas.
Plaats: Dramazaal (gebouw E) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 82. WORKSHOP Humor en creatief denken - Harry van der Schans (Koning Willem I College)
Het is geen toeval dat de spelling van AHA en HAAHA bijna hetzelfde is. De meeste van onze denkfouten zijn perceptiefouten. Volgens creativiteitsexpert Edward de Bono is humor verreweg de belangrijkste activiteit van het menselijk brein. Bij humor is er altijd sprake van een verandering in de manier waarop je naar iets kijkt en dit is essentieel bij het veranderen van onze denkwijze.
Plaats: VD004 (gebouw D) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 83. WORKSHOP Dat gaan we samen uitzoeken! - Willemijn Stockmann & Anne Kerkhoff (Fontys Lerarenopleiding)
In de Academie voor mbo-taaldocenten doen docenten onderzoek naar hun eigen praktijk. Tijdens deze workshop presenteren we onze ervaringen met deze vorm van professionaliseren. We vertellen over het onderzoek dat we met een team van de ISK en een lerarenopleider aan het uitvoeren zijn. We verkennen samen de mogelijkheden om deze methode in de eigen praktijk toe te passen.
Plaats: VD005 (gebouw D) Sector: MBO

nr. 84. WORKSHOP Verminder je werkdruk en verbeter toch je lessen - Jaap Versfelt, Jesper Ahsmann, Sandra 't Hooft & Alexandra Haijkens (Stichting leerKRACHT)
Wat kun je in jouw tijdsbesteding veranderen

zodat je tijd overhoudt voor het verbeteren van je lessen? Deze vraag ga je beantwoorden met behulp van de leerKRACHT-aanpak 'de 7 vormen van verspilling'. Eén verandering krijg je vast cadeau: de bordsessie. Dit is een wekelijkse sessie van een kwartier die (bijna) alle andere vergaderingen vervangt.

Plaats: VD006 (gebouw D) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 85. WORKSHOP Drijven of zinken? Kansen voor taal en W&T - Martine Gijssel & Lia Oosterwaal (Saxion)

In deze workshop staan taalgerichte onderzoekslessen over drijven en zinken centraal. We kijken samen met u op welke manieren de leerkracht tijdens W&T-lessen de denk- en taalvaardigheid van leerlingen kan stimuleren. Na afloop bent u in staat om zelf een taalgerichte W&T-lessenserie voor te bereiden en uit te voeren.

Plaats: VD007 (gebouw D) Sector: PO, VO

nr. 86. WORKSHOP Dieper door autisme - Maddy Hulshof (Jozefschool Zieuvvent)

Met alledaagse attributen (servies, hamer e.d.) wordt op onaliedaagse manier duidelijk wat autisme nu precies betekent en welke invloed autisme heeft op de ontwikkeling van kinderen. We sluiten af met een spel waardoor u ervaart hoeveel energie het kost om overleefd te blijven met autisme in de klas. Vanaf morgen gebruikt u nooit meer de lege woorden straks, nu en nooit.

Plaats: VD008 (gebouw D) Sector: PO, SO

Yvette Itallander - Koko Oieo, mijnfotoshoot.nl

nr. 87. WORKSHOP Belevend leren. Houd beelddenkers bij je les! - Tineke Verdoes (SO Auris)

Deze workshop maakt helder hoe een visueel ruimtelijke leerling denkt en leert en geeft praktische tips hoe je meer kan aansluiten op het visuele leersysteem van kinderen. Aan het einde van deze workshop: kun je een beelddenker herkennen, weet je hoe je optimaal kunt communiceren met een beelddenker, ben je in staat je instructie aan te passen.

Plaats: VD009 (gebouw D) Sector: PO, SO

nr. 88. WORKSHOP Professionaliseringskansen door cao po - Inke Wentink

De kansen die de cao PO 2014-2015 jou, als leerkracht en oop, biedt om je professioneel te ontwikkelen en invulling te geven aan je professionele ruimte. **Plaats: VD010 (gebouw D) Sector: PO**

nr. 89. Rust in je hoofd, orde in de klas - Douwe Kerkstra (Drenthe College)

Inzichten en technieken om "drukte in je hoofd" te stoppen. Drukte die stoort bij het geven van lessen en bij de interactie

met je klas. Technieken worden gekaderd, toegelicht en toegepast, je ervaart hoe het werkt. Verschillende manieren om je hoofd te "resetten", zodat je vanuit rust verder kunt. Toepassen, ervaren, anekdotes, lachen, relativeren en vooral genieten.

Plaats: VD013 (gebouw D) Sector: PO, SO, VO, MBO *

nr. 90. WORKSHOP Eerste hulp bij starten in het onderwijs - Dorien König, Menno Kolk, Inge van Baren, Anne Kempers en Michel Botman (de Groene Golf)

Drukke klas, boze ouder of tijd tekort? Dit overkomt veel startende docenten. De Groene Golf organiseert een workshop met daarin de volgende onderwerpen: -orde houden -contact met ouders -klassenmanagement Je krijgt bruikbare tips die je morgen kunt toepassen in de klas en er is ruimte voor jouw verhaal.

Plaats: VD014 (gebouw D) Sector: PO, SO, VO, MBO *

nr. 91. WORKSHOP Samen bouwen aan sterk docentschap - Stefanie Blum & Patrick van der Bogt (Christelijk Lyceum Zeist)

U maakt op inspirerende wijze kennis welke randvoorwaarden nodig zijn om collegiaal overleg als middel tot professionalisering in te zetten. Niet top-down gestuurd maar al doende een gezamenlijke visie op collegiaal overleg vormen is het centrale uitgangspunt. Het resultaat is een professionele leergemeenschap waarin met en van elkaar leren als vertrouwd en efficiënt wordt ervaren.

Plaats: VD019 (gebouw D) Sector: VO, MBO

nr. 92. WORKSHOP Zij komen van Mars, wij komen van Venus - Bo Rodenhuis & Nico Hemelaar (ROC Mondriaan Den Haag)

Er is een groot verschil in normen en waarden als het gaat om schoolbezoek van MBO 2-studenten en ons onderwijssysteem. Terwijl het bij onze leerling om zichzelf in het hier nu draait, vertellen wij dat "het belangrijk is voor later". Als wij erkennen dat er nogal wat ruimte zit tussen Mars en Venus, én beseffen dat wij aan de knoppen zitten, kunnen we succesvol landen.

Plaats: VH005 (gebouw H) Sector: MBO

nr. 93. WORKSHOP Hoe kan je met muziek taalvaardigheid bevorderen? - Vincent Lamers (Mytyschool De Regenboog)

Muziek en taal zijn allebei op luistervaardigheden gebaseerd. Via de luistervaardigheden die je via muziek traint kan je taalvaardigheden bevorderen. In deze workshop wordt de praktijk aan de theorie gekoppeld. Er wordt een muziekles gegeven, waarbij op gezette tijden de les even wordt stil gelegd om te kijken hoe het muzikale onderdeel aansluit bij de taalvaardigheidsontwikkeling van kinderen.

Plaats: VH007 (gebouw H) Sector: PO

nr. 94. WORKSHOP De kracht van verbeelding - Anneke van der We (PCBO De Regenboog en PCBO de Diamant)

Creatieve lessen bieden een prachtig podium om kinderen te leren verbeelden en verwoorden wat hen drijft. Hoe pak je dat aan terwijl je als leerkracht eigenlijk tijd te kort komt voor al je lessen? UitdeBasis heeft vele praktijkvoorbeelden die op diverse manieren snel toepasbaar zijn voor elke leerkracht en elk type kind om vanuit je eigen kracht tot mooi werk te komen.

Plaats: VF005(gebouw F) Sector: PO

nr. 95. WORKSHOP Maker Education? Dat wil ik wel eens meemaken - Arjan van der Meij, Per-Ivar Kloen, Marten Hazelaar & Rolf van Oven (Christelijk College De Populier)

Maker Education. Makersonderwijs. Wat is dat eigenlijk? Knutselen 2.0? Of is het meer? Na een zo kort mogelijke introductie ga je het zelf meemaken. Ontwerpen en dan maken. Of direct iets maken. Alleen, of met een groep. Gewoon doen. Daarna gaan we eens zien wat jullie ervan gebakken hebben. En dan breng je het naar je school. Of niet.

Plaats: VF008 (gebouw F) Sector: VO

Sander Gordijn

nr. 96. WORKSHOP Blended learning in het hogere onderwijs - Stephanie Edwards & Nanda van der Stap (Hogeschool Utrecht)

In de Faculteit Educatie aan de Hogeschool Utrecht leiden wij de docenten van de toekomst met de middelen van de toekomst. Wij gaan kijken naar hoe de HU te werk is gegaan met Blended learning en naar welke bijdrage dat kan opleveren voor studenten en voor de scholen waar onze studenten in terecht komen. En wat kunnen scholen er nu mee doen? Hoe kunnen zij "blenden".

Plaats: VF010 (gebouw F) Sector: VO, MBO

nr. 97. WORKSHOP De 'Nieuwe kracht' in de school, dat ben jij! - Marieke Rademaker (Montessorischool en Fonkelsteen Heerhugowaard)

Ben jij enthousiast, heb je bruisende ideeën en wil je een nog betere leerkracht zijn? Deze workshop is geschikt voor jou. Jij als startende leerkracht bent de vernieuwer en nodig voor het onderwijs van de toekomst! Weet wie je bent en sta stevig. Je gaat zelf aan de slag en leert je kracht kennen. Vanaf nu sta je steviger en bewuster voor de klas.

Plaats: VF011 (gebouw F) Sector: PO, SO, VO, MBO *

nr. 98. WORKSHOP Actualiteit in de les, eenvoudig en snel - Erna de Wolff - ter Beek & Petra de Jong (Albeda College)

Welk vak je ook geeft, er komen altijd wel onderwerpen voorbij waarbij je denkt: dit is interessant voor mijn les. Hoe geef je dat snel vorm en zorg je ervoor dat de energie die je er in stopt niet beperkt blijft tot één moment of één groep? In deze workshop nemen we je mee bij de ontwikkeling van een eigen les over een voor jouw doelgroep actueel onderwerp. Morgen kun je dit direct gebruiken!

Plaats: VF013 (gebouw F) Sector: VO, MBO

nr. 99. WORKSHOP Kunst dichterbij door onderwijsonderneming - Marcia van der Wens (BS 't Schrijverke)

Op basisschool 't Schrijverke is een onderwijsonderneming gestart. Het is een kunstcoöperatie die het mogelijk maakt kunst dichterbij de kinderen te brengen. In de workshop ga je ervaren hoe prettig het is om spelend te leren en kom je meer te weten over het opzetten van een onderwijsonderneming.

Plaats: VF006 (gebouw F) Sector: PO

nr. 100. PANELGESPREK (40 min)

Motiveer je klas: weet wat werkt - Stefan Verhoeven en Bea Ros (Didactief)

Panelgesprek over motivatie. De zaal stemt op 3 stellingen. Na elke stemming zal panel over stelling discussiëren onder leiding van een gespreksleider. Panel bestaat uit onderzoeker (we weten wat werkt uit onderzoek), beginnend en ervaren leraar (realistisch?), lerarenopleider en student (leren we dat ook?).

Plaats: Metaforum (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: PO, VO *

nr. 103. WORKSHOP Expeditie Qu - Marga van Lonkhuijsen (Da Vinci College Dorrecht)

Ontcijfer de bizarre gewoontes van een andere cultuur en assimileer volledig, anders word je genadeloos weggestuurd. Het spel is hilarisch en spannend, de les is serieuzer. Hoe kom je erachter wat de codes zijn binnen een groep? Wat als je niet begrijpt wat voor andere mensen vanzelf spreekt? Dit kun je morgen al spelen in je groep of met je team.

Plaats: Conference room (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 104. LEZING Oplossing leerlingen met ondersteuningsbehoefte - Sjoerd Veltman (IVIO)

Om recht te doen aan het cognitieve vermogen van leerlingen die dreigen uit te vallen biedt IVIO@School een uniek onderwijsconcept. Dit gepersonaliseerde onderwijs is geschikt voor elke school en in iedere thuissituatie waar maatwerk gevraagd wordt. Tijdens de lezing delen we onze kennis, ervaring voor leerlingen met een zorg ondersteuningsbehoefte.

Plaats: Classic room (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: VO

nr. 105. LEZING Teaching around the globe - Frits Kruiswijk (Edukans)

Een verrassende vorm van compacte, maar intensieve professionalisering in een ontwikkelingsland wordt al een aantal jaren door Edukans met veel succes uitgevoerd. Het blijkt professionalisering te zijn met een aantoonbare en stevige impact op de competenties van schoolleiders en docenten in de ontwikkelingslanden, maar ook op die van Nederlandse schoolleiders en docenten die deelnemen. Ook voor startende leerkrachten heeft Edukans een uitdagend aanbod. Edukans is voor de leerkracht in het ontwikkelingsland én voor de Nederlandse onderwijsprofessional een duurzame manier om te professionaliseren en tegelijkertijd wereldburgerschap vorm te geven.

Plaats: Gardner (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: PO, SO, VO, MBO

nr. 106. LEZING Onveilig in eigen school, wat nu? - Aagje Voordouw (Hogeschool Windesheim)

Sociale kwaliteit in school wordt gepresenteerd als fenomeen. Informatie, uitwisseling en oefeningen wisselen elkaar af. Morgen kun je: - een helpende positie kiezen in situaties van onveiligheid en/of - je eigen grenzen ervaren aangeven en/of - je eigen reacties begrijpen en aanvaarden en/of - adequaat je weg vinden in bestaande wet- en regelgeving omtrent veiligheid op school.

Plaats: Boekaerts (School voor de Toekomst, gebouw S) Sector: PO, SO, VO, MBO

Gebouw		Gebouw E				Gebouw D									Gebouw H		
Tokaal	Festivaltent	Circustent	Koningszaal	Dramazaal	VD004	VD005	VD006	VD007	VD008	VD009	VD010	VD013	VD014	VD019	VH005	VH007	VF005
→ Start 10.00 - 10.15																	
10.00 - 10.55		Opening Lerarencongres en Lancering Leraren-ontwikkel-Fonds	1. Masterclass In 40 minuten naar een 40-urige werkweek <i>Angela Kouwenhoven</i>		2. Kracht van Samen <i>Martijn Vermeulen</i>	3. Betekenisvol onderwijs voor wie? <i>Annosjka Boersma e.a.</i>	4. Tijd voor vernieuwing? Innovatie onder de loep <i>Helga Bongers</i>	5. Design thinking voor onderwijs-ontwerpers <i>Jochen Goedhals e.a.</i>	6. Ervaar het maar <i>Thyra Koelman e.a. *</i>		54. Verdubbel je impact in een lerende organisatie <i>Erna Reiken</i>	9. Toetsen om te leren: snelle en accurate feedback <i>Nicole Bonouvré</i>	10. Leren van en met leraren van andere scholen - <i>Cathelijne van Duyn e.a.</i>	11. Intervisie: 25 casussen in 1 uur <i>Alexandra Broussard</i>	12. Nederlands in de BBL: hoe doe je dat? <i>Martius de Groot</i>	13. Professionaliseren: dat doe ik allang! <i>Aad van der Driift & Geke Versprille</i>	14. Leren zien wat je ziet met VTS <i>Ellie van den Bomen</i>
11.20 - 12.00	Onderwijscoöperatie - Proeverij	101. Associëren <i>Wim Daniels</i>	27. Masterclass Goochelen met aandacht <i>Bas Jacobs</i>	110. Lichaams-taal: leerkracht in lijf en leden <i>Ingrid Benes *</i>	68. Epilepsie en de invloed op leren en gedrag <i>Tyenne Nuveltstijn e.a.</i>	29. Differentiëren doe je zo <i>Jordi Vermeulen</i>						30. Inspiratie 4 toespraken <i>Jasper Vreken, Jongerentaskforce, Hermien Miltenburg, Ewout van der Knaap</i>					31. Jonge Spoorzoekers maken zelf erfgoed <i>Elise Stork e.a.</i>
→ Lunch 12.00 - 13.00																	
13.00 - 13.40			36. Masterclass Gelukkig voor de klas <i>Jaqueline Boerefijn *</i>		38. Les in passie PO <i>Femke Cools *</i>	39. Les in passie VO <i>Jan Verweij *</i>	40. Mentorschap is meesterschap <i>Ella de Jong</i>	41. Les in passie MBO <i>Marloes van der Meer *</i>	42. Les in passie SO <i>Joke Loris-Klappe *</i>			45. Van werkdruk naar werkplezier <i>Angela Kouwenhoven</i>		47. Rol van leraar bij leerlingen met extreme ideeën <i>Robert Hommen e.a.</i>		49. Trots op mijn eigen bekwaamheidsdossier <i>Karin Winters</i>	23. Talentselectie voor de lerarenopleidingen <i>Robert Victor e.a.</i>
13.55 - 14.35	Onderwijscoöperatie - Proeverij	102. Goed onderwijs is een laboratorium <i>Mark Mieras</i>		37. Kikker in de kou, een dansverhaal <i>Tanja Jager</i>				43. ASS hoort in de klas <i>Luna Beukema</i>		44. Scrum in de school, leren door samen te werken <i>Aad van der Driift</i>		46. Blijf je emoties de baas <i>Rubik Nazarian *</i>		74. De meerwaarde van internationale activiteiten <i>Klaas Kroezen</i>		75. Islamofobie op school, hoe ga je er mee om? <i>Simon Bornstein</i>	76. Pionieren met leerlingen: wie durft? <i>Geke Versprille e.a.</i>
→ Afsluiting																	
15.00 - 15.40				81b. Zingen in het onderwijs <i>Carmen Hovestad</i>													
15.40 - 15.50			80. Cabaret: Rajko en Yuri Disseldorp		82. Humor en creatief denken <i>Harry van der Schans</i>	83. Dat gaan we samen uitzoeken! <i>Willemijn Stockmann e.a.</i>	84. Verminder je werkdruk en verbeter toch je lessen <i>Sandra 't Hooft e.a. (Stichting leerKRACHT)</i>	85. Drijven of zinken? Kansen voor taal en W&T <i>Martine Gijzel e.a.</i>	86. Dieper door autisme <i>Maddy Hulshof</i>	87. Belevend leren. Houd beeldend bij je les! <i>Tineke Verdoes</i>	88. Professionaliseringskansen door cao po <i>Inke Wentink</i>	89. Rust in je hoofd, orde in de klas <i>Douwe Kerckstra *</i>	90. Eerste hulp bij starten in het onderwijs <i>Dorien Konig e.a. *</i>	91. Samen bouwen aan sterk docentschap <i>Stefanie Blum & Patrick van der Bogt</i>	92. Zij komen van Mars, wij komen van Venus <i>Bo Rodenbuis & Nico Hamelaar</i>	93. Hoe kan je met muziek taalvaardigheid bevorderen? <i>Vincent Lamers</i>	94. De kracht van verbeelding <i>Anneke van der Weg</i>
15.50 - 16.30																	

Legenda

* = startende leraren

MBO	PO	PO enVO
VO	Alle sectoren	VO en MBO

Op de mobiele site programma.lerarencongres.nl kun je je eigen programma samenstellen. De gemakkelijkste manier om de workshop te vinden die je wilt bezoeken. Je kunt ook op tijdstip of zaal zoeken.

Finale verkiezing Leraar van het Jaar 2015

De bekendmaking van de winnaars vindt plaats tussen 15.00 en 16.30 uur in de circustent.

- Welkom door **Wim Daniëls**
- Feestelijke entree **12 genomineerden** en supporters
- **Javier Guzman**, met een speciaal voor het Lerarencongres geschreven programma, over wat leraren voor zijn eigen schoolloopbaan hebben betekend
- Verkiezing Leraar van het Jaar mbo, so, vo en po. **Uitreiking door minister van Onderwijs, Jet Bussemaker.**
- **Joost Kentson**, voorzitter Onderwijscoöperatie, feliciteert winnaars en sluit congres af

F

C

S

Gebouw F

Gebouw C

School voor de Toekomst (gebouw S)

Tipi 1

Tipi 2

Festival café

VF006 VF007 VF008 VF010 VF011 VF013 Leerlingenkantine Metaforum Orange Green Conference Classic Gardner Boekaerts Bosch

107. De flexibele inzet van docenten <i>Marc van de Meer</i>	15. Lesson Study! Door samenwerken de les versterken <i>Madeleine Vreeburg e.a.</i>	16. Materiaal ontwerpen voor online-geletterdheid <i>Jeroen Clemens</i>	18. Digitale exameninstrumenten voor praktijkexamens <i>Ad Kwant</i>	19. Openering Programma startende leraren <i>LerarenKamer</i>	20. Filosoferen met Lot <i>Femke Petersen</i>	21. Klinisch redeneren voor verzorgenden <i>Marga Hop</i>	22. Wie niet kan delen, kan ook niet vermenigvuldigen <i>Marieke van Meerten</i>	19. Programma startende leraren <i>LerarenKamer</i>	24. In gesprek met de inspectie (PO/VO) <i>Arnold Jonk & Peter van Hulst</i>	26. Genomineerden Leraren van het Jaar 2015								
34. Makkelijker spreken, meer energie <i>Anneriet Nubé *</i>		32. Onderwijs is de toekomst (Big Bang Theory) <i>Toon Rekkers</i>	33. Veranderen: moeilijk, maar niet onmogelijk <i>Henk ten Hove</i>	Debat Lerarenregister					35. In gesprek met de inspectie (MBO) <i>Monique Visser</i>	81b. Zingen in het onderwijs <i>Carmen Hovestad</i>								
56. Regeldruk <i>Susanne Winnubst & Annette Klarenbeek</i>	51. Mediawijsheid in de klas: wat, waarom en hoe <i>Patrick Koning</i>	52. Jij bent lekker belangrijk! <i>Petra Theeuwes</i>	53. Verwondering. Leerlingen stellen hun eigen vragen <i>Dick van der Wateren</i>	8. Verbeter je les samen met leerlingen <i>Francine van Mil e.a. (Stichting leerKRACHT)</i>	55. Eigentijds overleggen: een stuk digitaler <i>Philippe Abbing e.a.</i>	57. De professionele krachtige beroepsgroep <i>Aleid Truijens</i>	58. Dialogtafel Samen nieuwsgierig <i>Wilt Dijkstra</i>	58. Dialogtafel Samen nieuwsgierig <i>Sofie Faes</i>	60. Gamification <i>Sam van Geffen</i>	61. Dialoog School <i>Tom Schoemaker</i>	62. Grote/diepe kuil? Lessen voor begaafde leerlingen <i>Ros Franken</i>	63. Altijd gedacht dat je geen Frans kon leren? <i>Alike Last</i>	64. OGO in het VMBO: maatwerk door betekenis <i>Martijn van Schaik e.a.</i>	65. Vraag maar raak? Speeddaten met onderzoekers <i>Monique Marreveld (Didactief)</i>				
77. Teachers Tech College als onderwijsinnovatie <i>Tijmen Schipper</i>															66. Vak Meester <i>Thea van den Bosch & Willem Weisfelt *</i>	109. Speeddaten met en door starters - <i>LerarenKamer</i>	50. Verzamelen inspiratie: wandeling - <i>Kees & Hiel</i>	
99. Kunst dichterbij door onderwysondermeling <i>Marcia van der Wens</i>	95. Maker Education? Dat wil ik wel eens meemaken <i>Arjan van der Meij e.a.</i>	96. Blended learning in het hogere onderwijs <i>Stefanie Edwards e.a.</i>	97. De 'Nieuwe kracht' in de school, dat ben jij! <i>Marieke Rademaker *</i>	98. Actualiteit in de les, eenvoudig en snel <i>Erna de Wolff - ter Beek e.a.</i>					103. Expeditie Qu <i>Marga van Lonkhuijsen</i>	104. Oplossing leerlingen met ondersteuningsbehoefte <i>Sjoerik Veltman</i>	105. Teaching around the globe <i>Frits Kruiswijk</i>	106. Onveilig in eigen school, wat nu? <i>Aagje Voordouw</i>						

Verkiezing Leraar van het Jaar 2014

Fototentoonstelling Leraren van Nederland

Loop eens door de leerlingenkantine in gebouw C. Je vindt er een serie mooie portretten van de website Leraren van Nederland (www.lerarennederland.nl). Deze site is een fotoblog met het idee om 1% van alle leraren in beeld te krijgen.

Festivaltent

Proeverij... voor ieder wat wils

Informatie, interactie en infotainment... in de Festivaltent kun je doorlopend terecht met vragen aan de Onderwijscoöperatie, of vragen over projecten en activiteiten zoals Kijk bij mijn Les, het Lerarenregister, Leraar24, Onderwijs Pioniers en het nieuwe LerarenOntwikkelFonds (LOF). Ook staat er een aantal lezingen, brainstorm- en ontwikkelbijeenkomsten op het programma.

De Festivaltent zelf is ook een bezoek meer dan waard. De gesprekslocaties zijn o.a. een oude camper, een caravan en een terras met strandstoelen. Op een Oudhollands tegeltje kun je bovendien jouw tegeltjeswijsheid vereeuwigen en bij dit alles wordt de lekkerste koffie geserveerd. Met een Bossche bol. Of een worstenbroodje.

De Publieke Tribune
presentaties

De Grote Tafel
werkplek

Het Rode Buoje
Het Goede Gesprek

De Coole Caravan
Het Andere Goede Gesprek

De Ronde Tafel
Kringgesprek

10.00-10.55

De professionele keten
Susanne Winnubst
LOF - LerarenOntwikkelFonds
Thea Nabring & Douwe Kerkstra
Registerleraar; achter de schermen
Gerné de Jonge
Ervaringen van leraren met werken in een PLG; een Professionele Leer Gemeenschap
Maarten van Dijk, Stefanie Blum, Hans de Braal, Rianne Bakker
Staat van de Leraar
Alderik Visser

11.20-12.00

Presentatie 'Het Alternatief 2'
René Kneyber & Jelmer Evers
LOF - LerarenOntwikkelFonds
Jantien Spijker & Stefanie Blum
Welke activiteiten tellen mee voor het Lerarenregister?
Renda Wolthaus
Kijk bij mijn les
In een aantal interactieve sessies maak je kennis met peer review werkvormen die structuur en veiligheid bieden én leuk en zeker leerzaam zijn.

13.00-13.40

Wat levert peer review op?
Joan Mutsaers
Leraar2032
Alderik Visser & Jasper Rijpsma
Onderwijs Pioniers
De cultuurcarrousel
Anneke van der Weg
Onderwijs Pioniers
AR VideoLab (Augmented Reality)
Dirk Verbeek

13.55-14.35

Docenten-denktank
Simon Verwer
Onderwijs Pioniers
Ouderbetrokkenheid en Leerprestaties
Rosan Derkx
Onderwijs Pioniers
Wetenlab
Suzanne 't Hart

Doorlopend

Vereeuwig jouw wijsheid op een Oudhollands tegeltje — Maak kennis met de AOob (Algemene Onderwijsbond)

Maak kennis met CNV Onderwijs — Maak kennis met De Groene Golf, de startende leerkrachten van de AOob

Maak kennis met Stuurgroep Jong, de startende leraren van CNV Onderwijs — Vraag het de Onderwijscoöperatie, kom langs op het centrale plein

Tijd voor een goed gesprek (en een voetbad)

Colofon

De Onderwijscoöperatie organiseert samen met het Koning Willem I College het Lerarencongres 2015. Het Koning Willem I College stelt haar campus ter beschikking en levert een grote bijdrage aan de organisatie. Tientallen leerlingen doen in het kader van hun lesprogramma mee, onder begeleiding van hun leraren. Daarnaast verzorgen leraren en trainers van het Koning Willem I College ook activiteiten/workshops binnen het programma.

De Onderwijscoöperatie is de beroepsorganisatie van, voor en door de leraar, van waaruit bijna 250 leraren direct aan het werk zijn. Daaromheen is nog een veel grotere schil van leraren betrokken. Leraren zorgen zelf voor de voorbereiding en uitvoering van hun activiteiten en worden daarbij ondersteund door een klein bureau.

De Publieke Tribune

De professionele keten / Hoe zorgen we gezamenlijk voor goed onderwijs? Hoe hangt jouw professionalisering als leraar samen met de professionalisering van de school en met het gehele onderwijs?
Presentatie Het Alternatief II / De schrijvers presenteren hun nieuwe boek Het Alternatief II: De ladder naar autonomie (zie voorzijde).
Wat levert peer review op? / Een ervaringsdeskundige neemt je mee in de wereld van collegiaal leren op de werkvloer; wat zijn de verschillende vormen en wat zijn de opbrengsten?
Docentendenktank / De Docentendenktank is een groep leraren die fundamentele onderwijsvraagstukken onderzoekt. De initiatiefnemers lichten motivatie en doelstellingen nader toe.

De Grote Tafel

LOF - LerarenOntwikkelFonds / Het LOF (zie voorzijde) heeft als doel het onderwijs, de beroepsgroep én de individuele leraar nog beter te maken.
Leraar2032 / Afgelopen zomer heeft een groep leraren ideeën verzameld en onderzoek gedaan m.b.t. de vraag hoe leraren in het PO, VO en MBO zich verhouden tot curricula. Over het proces en de uitkomst willen de opstellers graag in gesprek.

Het Rode Buoje

Registerleraar: een kijkje achter de schermen / Aan bod komen vragen zoals: wat doen de leden van de registercommissie? En van de subcommissies? Hoe komen professionaliseringsactiviteiten in het lerarenregister?
Welke activiteiten tellen mee voor het register? / E-learning, collegiale consultatie, coaching, cursus, opleiding... hier krijg je inzicht in welke (soorten) professionaliseringsactiviteiten je kunt doen (en welke je al doet!) en hoe deze meetellen voor je professionalisering.
Onderwijs Pioniers (De cultuurcarrousel) / Anneke van der Weg heeft een lesmethode ontwikkeld, ondersteund met een digitale gereedschapskist. Ze legt uit hoe zij haar project bij Onderwijs Pioniers heeft opgezet en uitgevoerd.
Onderwijs Pioniers (Ouderbetrokkenheid en leerprestaties) / Het programma Onderwijs Pioniers helpt ruimte creëren voor ambitieuze leraren, door middel van begeleiding, budget, een netwerk en een podium. Rosan Derkx legt in deze sessie uit hoe zij -online- ouders nog meer betreft bij de school en de leerprestaties van hun kind.

De Coole Caravan

PLG's (professionele leergemeenschappen) in het VO / 15 scholen in het VO zijn voor drie jaar een verbinding met elkaar en met een onderzoeksteam aangegaan, met het doel om binnen hun eigen school én van elkaar te leren. Ambitie, werkwijze, opbrengsten en geleerde lessen worden door de scholen zichtbaar gemaakt en gedeeld. Ga in gesprek met leraren over onderzoekend teamleren, docentenwerkplaatsen en academies.
Onderwijs Pioniers (AR VideoLab) / Dirk Verbeek legt uit hoe hij met het project AR VideoLab (AugmentedReality) digitale informatie toevoegt aan live (video)beelden. Op deze manier kan informatie beter aansluiten bij de belevingswereld van de studenten. uitkomst willen de opstellers graag in gesprek.
Onderwijs Pioniers (Wetenlab) / Op de school van Suzanne 't Hart wordt gewerkt met denksleutels en wetenschapscircuits. Zij vertelt hoe de leerlingen met WetenLab met hoofd en handen leren en WetenLabzo kansen creëert voor alle leerlingen.

De Ronde Tafel

Staat van de Leraar / In 2016 zal voor de tweede keer de Staat van de Leraar aan de minister aangeboden worden. Tijdens deze interactieve sessie gaan we op zoek naar de waarde van en de thema's voor zo'n 'beroepseigen' onderwijsverslag.
Kijk bij mijn les!, werkvormen voor peer review / Niets is zo leerzaam als reflectie op je eigen werk, samen met een collega. Maar met iedereen in een eigen lokaal gaat dat niet vanzelf. Bovendien ben je het niet gewend in elkaars keuken te kijken. Maak kennis met werkvormen die structuur en veiligheid bieden én leuk en leerzaam

www.onderwijscooperatie.nl
onderwijs
coöperatie
van, voor en door de leraar
